

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. J. K., CSc.,** zastoupeného JUDr. Romanem Andělem, advokátem se sídlem Kořenského 7, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu,** se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 38 Ca 661/2001,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze, kterým soud odmítl jeho žalobu napadající rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu („žalovaný“) ze dne 24. 10. 2001, č. j. FŘ-8317/13/01. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost o povolení obnovy řízení ve věci rozhodnutí žalovaného o odvolání proti platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty za leden 1996 ze dne 7. 4. 1997, č. j. FŘ-1817/3/97.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje - byť nikoliv výslovně - důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Stěžovatel tvrdí, že po vydání předmětného platebního výměru proti němu podal odvolání a tak vyčerpal

řádné opravné prostředky ve správním řízení. Žaloba proto neměla být městským soudem shledána nepřípustnou.

Stěžovatel dále uvádí, že pokud Nejvyšší správní soud dospěje k závěru, že nebyla dodržena lhůta k podání žádosti o obnovu řízení, žádá soud o podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, a to z důvodů rozporu s čl. 90, 95 odst. 1 Ústavy ČR a s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti především uvádí, že se stěžovatel neodvolal proti rozhodnutí žalovaného č. j. FŘ-8317/13/01, kterým byla zamítnuta žádost o povolení obnovy řízení. Napadené usnesení městského soudu je proto zákonné. Žalovaný nesouhlasí ani s názorem, že ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb. je protiústavní, jelikož potřeba lhůt pro definitivní ukončení řízení je neoddiskutovatelná, přičemž předmětné lhůty nelze ani považovat za nepřiměřeně krátké.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního a správního spisu především konstatuje, že Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu shora označeným rozhodnutím ze dne 24. 10. 2001 zamítlo žádost stěžovatele o povolení obnovy řízení, podanou dne 25. 7. 2001. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že rozhodnutím o odvolání ze dne 7. 4. 1997 potvrdil odvolací orgán rozhodnutí správce daně, který vyloučil z nároku na odpočet daně za leden 1996 fakturu od firmy N. S. G., s. r. o., která se týkala marketingové studie „Distribuce ropných produktů na českém trhu a jejich charakteristiky“. Stěžovatel totiž neprokázal, že tato studie byla skutečně dodána a že účetní doklad je proto i daňovým dokladem. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel nesplnil podmínku zakotvenou v ustanovení § 54 odst 3 zákona č. 337/1992 Sb., a to, že žádost musí být podána nejpozději před uplynutím lhůty, ve které zaniká právo daň vyměřit nebo doměřit. V daném případě je rozhodným datem ve smyslu ustanovení § 47 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb. den doručení rozhodnutí o odvolání č. j. FŘ-1817/3/97, tzn. 9. 4. 1997, a tříletá lhůta tak uplynula dne 31. 12. 2000. V poučení o opravných prostředcích žalovaný výslovně uvedl, že proti tomuto rozhodnutí se lze samostatně odvolat ve lhůtě 30 dnů od jeho doručení.

Městský soud v Praze napadeným usnesením odmítl žalobu stěžovatele podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d), § 68 písm. a) s. ř. s., protože shledal, že stěžovatel proti citovanému rozhodnutí žalovaného nepodal opravný prostředek, ačkoliv mu to zákon umožňuje a byl o tom řádně poučen. Přitom soud zdůraznil, že platební výměr na daň z přidané hodnoty za leden 1996 nabyl právní moci dne 9. 4. 1997. Řízení o povolení obnovy řízení představuje samostatné řízení o mimořádném opravném prostředku a nejedná se v něm o vyměření daně, nýbrž toliko o posouzení, zda jsou dány zákonné podmínky pro povolení obnovy či nikoliv.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předně je nutno uvést, že podle ustanovení § 5 s. ř. s. se lze ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon, pokud nestanoví tento nebo zvláštní zákon jinak. Soudní řád správní

tak důsledně zavádí tradiční žalobní řízení, kdy soudní ochrana nastupuje teprve poté, kdy jsou vyčerpány možnosti nápravy nezákonného nebo vadného rozhodnutí prostředky správního řízení. Nevyčerpání řádných opravných prostředků žalobcem je za podmínek stanovených v § 68 písm. a) s. ř. s. důvodem nepřípustnosti žaloby a takovou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu soud odmítne podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve svojí procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivně veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.

V projednávané věci byla podána žaloba proti rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta žádost o povolení obnovy řízení. Proti tomuto rozhodnutí je možno se odvolat (§ 55 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb.), o čemž byl stěžovatel řádně poučen. Stěžovatel však této procesní možnosti nevyužil a odvolání nepodal, což ostatně netvrdí ani v kasační stížnosti.

Pokud stěžovatel namítá, že podal odvolání proti shora citovanému platebnímu výměru, čímž „vyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem“, odkazuje Nejvyšší správní soud pro stručnost na správný právní názor městského soudu, že vyměřovací řízení a řízení o povolení obnovy představují dvě procesně samostatná řízení, takže vyčerpáním opravných prostředků v jednom z nich nemůže dojít k současné konzumaci opravných prostředků v řízení druhém. Takovýto názor je zjevně neudržitelný.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), protože stěžovatel skutečně podal žalobu za procesní situace, kdy nevyčerpal řádný opravný prostředek (tzn. odvolání) v řízení před správním orgánem, který připouští ustanovení § 55 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb.

Pokud stěžovatel argumentuje ústavně právní rovinou této problematiky a žádá, aby Nejvyšší správní soud podal Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., nemůže této žádosti Nejvyšší správní soud vyhovět již z toho důvodu, že pro tento postup nejsou splněny podmínky vymezené v čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR. Podle tohoto článku totiž je možno předložit věc Ústavnímu soudu pouze tehdy, pakliže soud dojde k závěru, že „zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem“. Jedná se tedy o případ tzv. konkrétní kontroly norem, kdy základní podmínkou postupu podle tohoto článku je nutná aplikace protiústavního ustanovení zákona. Situace v projednávané věci je však zjevně odlišná, protože Nejvyšší správní soud za dané procesní situace citované ustanovení zákona č. 337/1992 Sb. vůbec neaplikuje, jelikož stěžovatel nevyčerpal prostředky k ochraně svých práv a soudu tak není dán žádný prostor pro posouzení včasnosti podání žádosti o povolení obnovy řízení, případně přiměřenosti zákonné lhůty pro podání této žádosti.

Proto Nejvyšší správní soud nemůže podat návrh k Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR, jak žádá stěžovatel.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu ředitelství pro hl. m. Prahu řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu